

Kulturdepartementet
v/postmottak@kud.dep.no

Oslo, 3. april, 2013

VEDR: Høringssvar, Av-om-for - innspillsnotat om mangfold

Norske filmregissører (NFR) takker for utsatt leveringsfrist (3. april).

NFR ønsker å berømme arbeidsutvalget for et godt innspillsnotat som kartlegger en ubalanse i filmbransjen som regissørene opplever i stor grad. Dokumentasjonen som utvalget legger til grunn synliggjør problemstillingene på en god måte. I tillegg sammenfaller utvalgets konklusjoner i flere tilfeller med resultater NFR selv har kommet frem til gjennom egne medlemsundersøkelser.

NFR støtter alle tiltakene som foreslås av utvalget (i notatets punkt 5) og vi vil med dette høringssvaret kun utfylle enkelte problemstillinger ytterligere.

Kulturminister Hadja Tajik var ved kjernen til problemet i sin tale på Filmens Hus (når hun mottok innspillsnotatet): *«dersom vi går glipp av talenter og historier på grunn av snever rekruttering, og denne effekten skyldes strukturelle hindre, må disse fjernes eller kompenseres for»*. NFR opplever at begge deler er tilfellet; vi går glipp av historier og det ligger hindringer i det nåværende støttesystemet.

- NFI får ikke alle historier på sitt bord/strukturelt hinder

For å søke midler hos NFI må en regissør ha funnet en produsent. Det vil si at per i dag, er alle prosjektene som når frem til filmkonsulentenes bord allerede forhåndsutvalgt av norske produsenter (unntatt ordningen «nye veier til langfilm»). NFI bør ikke skape et hinder for mangfold kun fordi manusforfattere/regissører og produsenter ikke har funnet hverandre. NFR ønsker at regissører skal samarbeide tett med produsenter, men det kreative utviklingsarbeidet bør ikke miste sin drivkraft fordi man ikke har funnet den rette samarbeidspartneren ennå. For å kunne oppdage alle prosjektene som finnes der ute og oppnå mer mangfold må man legge terskelen noe lavere, d.v.s. å tillate mer mangfold i utviklingsprosessen og vise tillit til de kreative fagpersonene bak prosjektene. Opphavspersoner bør få anledning til forvalte midler og drive prosjektutvikling, og eventuelt produksjon gjennom egne selskap. NFR ønsker forøvrig å være en organisasjon som bidrar til at manusforfattere, regissører og produsenter finner hverandre i større grad, gjennom faglige og sosiale arrangementer.

- «filmbransjen tappes for verdifull kompetanse, som svært få andre sektorer utsettes for..»

Det er et stort mangfoldproblem at kun 20% av regissørene er over 50 år. I andre bransjer er man på høyden inntektsmessig, som arbeidsleder og innovatør i denne alderen. Det er svært bekymringsfullt at det motsatte skjer i norsk filmbransje. Våre medlemsundersøkelser viser at produksjonsvolumet til regissører går drastisk ned etter ca. 20 år i filmbransjen. NFR mener at erfaring er en viktig faktor m.h.t. å beholde et profesjonelt nivå i filmbransjen, videreføre kunnskap og oppnå mangfold innen alle sjangere. Dette beskrives best i en artikkel om den danske tv-serien «Broen»:

«En annen viktig faktor for at så mye lyktes på Broen er erfaring. Alle oss som har vært involvert i skapelsen av Broen har riktig mange tv-seriekilometre i beina. Vi oppfyller alle titusentimersregelen. Den regelen som den svensk-amerikanske psykolog og kreativitetsforsker K. Anders Ericsson kom fram til da han i Nord-Amerika undersøkte fellesnevneren for en masse forskjellige menneskers vei til suksess innenfor sport, vitenskap og kunst. Den eneste fellesnevner han kunne finne var at de alle hadde arbeidet med sitt fag eller talent i ti tusen timer innen de for alvor oppnådde suksess».

(<http://rushprint.no/2012/12/broen-til-suksess/>)

Det beste virkemiddelet for å få bukt med denne negative situasjonen i Norge, er som nevnt ovenfor å gi manusforfattere og regissører anledning til å søke om midler i en tidlig fase, før de har funnet den rette samarbeidspartneren. Det vil også hjelpe at det finnes ordninger gjennomført av fagorganisasjonene som bidrar til at parter lettere kan finne hverandre. I tillegg vil det hjelpe hvis NFI og bransjen forøvrig setter et overordnet fokus på høyere krav til arbeidsvilkår, opphavsrett/kontrakter og velferdsordninger for filmkunstnere. NFR ønsker at NFI skal være en sterkere pådriver m.h.t dette.

Bransjeorganisasjonene kan bidra til å øke mangfoldet

NFR stiller seg positiv til at bransjeorganisasjonene brukes som bidragsytere m.h.t. å øke mangfoldet i filmbransjen. NFR ønsker å forvalte ordninger som foreslås i innspillsnotatet og vi understreker at det er først og fremst vi som har kompetanse til dette. For øyeblikket henger det dog en mørk sky over vår organisasjon, i likhet med mange andre organisasjoner; nemlig konflikten om videresendingsrettigheter mellom Norwaco og digitale tv-distributører. Hvis ikke denne viktige og prinsipielle konflikten blir løst i nær fremtid, og setter presedens til fordel for kunstnere/opphavspersoner, vil vår organisasjon (m.fl.) ha problemer med å overleve. NFR håper at KUD vil legge press på løsning av konflikten og kreve full respekt for åndsverksloven av kommersielle medieselskap som lever av å distribuere innhold/filmverk.

På vegne av NFRs styre og medlemmer,

Marianne Kleven
Forbundsleder